

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Ifjúságszociológia

Egyetemi tanév 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Szociológia és Szociális Munka Kar
1.3 Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4 Szakterület	Szociális munka
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Szociális munka

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Ifjúságszociológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Veres Valér egyetemi tanár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve							
2.4 Tanulmányi év	2/3	2.5 Félév	4/6	2.6. Értékelés módja	C	2.7 Tantárgy típusa	v.

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	0
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	0
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					25
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					8
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					72
3.8 A félév össz-óraszama					100
3.9 Kredit szám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	NINCS
4.2 Kompetenciabeli	Alapvető szociológiai és szociálpszichológiai fogalmak ismerte

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	megfelelő férőhellyel rendelkező és projektorral felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	megfelelő férőhellyel rendelkező és projektorral felszerelt terem

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>Információk azonosítása, gyűjtése, dokumentálása, értékelése és rögzítése, valamint specifikus elemzések, értékelések és beavatkozások végrehajtása az egyéni, családi, csoportos, közösségi és társadalmi szintű szociális kockázatok csökkentése érdekében.</p> <p>Szociális segítő projektek, programok és politikák kidolgozása, megvalósítása és értékelése különböző sérülékeny csoportok számára.</p> <p>A megelőző szolgáltatások és tevékenységek, valamint a szociális segélyezési rendszer kedvezményezettjeinek nyújtott támogató szolgáltatások fejlesztése.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>A problémás helyzetek elméleti és gyakorlati szempontból történő objektív és érvekkel alátámasztott megközelítése a hatékony megoldás érdekében, a szociális munka értékeinek és elveinek betartásával.</p> <p>Hatékony munkavégzési technikák alkalmazása interdiszciplináris csapatmunkában, különböző hierarchikus szinteken, szervezeten belül és szervezetek között.</p>

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	<p>C1. A hallgató meghatározza az ifjúságszociológia alapvető fogalmait, elméleteit és kutatási módszereit a fiatalok társadalmi helyzetének diagnosztizálására és a velük kapcsolatos szociális kockázatok azonosítására.</p> <p>C2. A hallgató azonosítja az ifjúsági kutatások jellemző módszereit és technikáit, valamint a fiatalokat érintő szociális problémák feltárásának eszközeit.</p> <p>C3. A hallgató elmagyarázza a fiatalok mint sérülékeny társadalmi csoport specifikus problémáinak (munkanélküliség, iskolai lemorzsolódás, deviancia, identitáskrízis) megjelenését és fennmaradását a társadalmi változások kontextusában.</p> <p>C5. A hallgató elemzi a fiatalok társadalmi integrációját és reintegrációját elősegítő ifjúságpolitikai stratégiákat és programokat.</p> <p>C6. A hallgató elemzi az ifjúsági projektek és programok eredményeit és hatásait a fiatalok társadalmi helyzetére.</p> <p>C7. A hallgató megfogalmazza, leírja és elemzi az ifjúsági korszakváltás társadalmi, gazdasági és kulturális hatásait a fiatalok életútjára és életstílusára.</p> <p>C8. A hallgató értékeli a fiatalok speciális szükségleteit az oktatás, munkavállalás, kultúra és szabadidő területén.</p> <p>C9. A hallgató értékeli a társadalom (család, iskola, munkaerőpiac, civil szervezetek) válaszmechanizmusait a fiatalok problémáira és igényeire.</p>
Képességek	<p>A1. A hallgató információt gyűjt és elemz az ifjúsági kutatások területéről, kapcsolatot teremt az ifjúságszociológiai elméletek és a fiatalok konkrét problémái között.</p> <p>A2. A hallgató az ifjúságkutatás specifikus módszereit (kérdőíves felmérések, fókuszcsoportok, generációs elemzések) alkalmazza a tudományos standardok és kutatásetikai normák szerint.</p> <p>A3. A hallgató alternatív megoldások kidolgozására alkalmaz szociológiai elméleteket és módszereket a fiatalok problémáinak kezelésére.</p> <p>A5. A hallgató empirikus kutatási eljárásokat alkalmaz az ifjúsági problémák feltárására és elemzésére.</p> <p>A8. A hallgató professzionálisan kommunikál és prezentál ifjúságszociológiai kutatási eredményeket szakmai közönség számára.</p> <p>A10. A hallgató értelmezi és kritikusán értékeli az ifjúságpolitikai programokat és intézkedéseket az empirikus kutatások tükrében.</p>

Felelősség és önállóság	<p>R1. A hallgató önállóan értelmez és elemez ifjúságszociológiai jelenségeket, kidolgoz ifjúságpolitikai javaslatokat a fiatalok társadalmi helyzetének javítására.</p> <p>R2. A hallgató önállóan tervez és hajt végre kisebb ifjúságszociológiai kutatási projekteket, empirikus adatok gyűjtésével és elemzésével.</p> <p>R6. A hallgató önállóan dolgoz ki alternatív értelmezési forgatókönyveket és elemzési stratégiákat az ifjúsági társadalmi valóságok megértéséhez.</p> <p>R8. A hallgató elősegíti a fiatalok emberi jogainak és társadalmi befogadásának érvényesülését az ifjúságszociológiai ismeretek alkalmazásával.</p> <p>R9. A hallgató kritikusan elemzi a generációk közötti viszonyokat és változásokat ösztönöz az ifjúsági társadalmi integrációt elősegítő kapcsolatokban.</p>
--------------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az ifjúságszociológia, az ifjúsági életszakasz meghosszabbodásával és felértékelődésével kapcsolatos elméleti szakirodalom ismertetése A hallgatók beavatása az ifjúságszociológia sajátos fogalomrendszerébe és módszertanába A hallgatók értelmezési, és adatelemzési képességeinek fejlesztése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy áttekinti az ifjúsági korszakváltás gazdasági, társadalmi, politikai feltételeit: az átmenetet az ipari társadalomból a posztindusztriális társadalomba, a szocializmusból a kapitalizmusba. Érintjük az informatikai és a kockázati társadalom kiépülésének összefüggésében a fiatalok iskolai, munka, fogyasztói, kulturális, valamint polgári/civil státuszának átalakulását, az ifjúsági szubkultúra-kutatás irányait. A kurzus során bemutassuk az ifjúsági korszakváltáshoz kapcsolódó erdélyi empirikus vizsgálatokat

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető: Ifjúságszociológiai alapfogalmak	előadás, magyarázat, beszélgetés	
2. Ifjúsági életszakasz, generációk és nemzedék, nemzedéki konfliktus: K Mannheim, McGrindle, a mai generációk jellemzése (XYZ)	előadás, magyarázat, beszélgetés	
3. Az ifjúsági korszakváltás kérdése. Margaret Mead megközelítése. A generációk közötti új viszonyok és a generációk jellemzése	előadás, magyarázat, beszélgetés	
4. Ifjúsági Korszakváltás Nyugat-Európában. Chisholm, Zinnecker		
5. Ifjúsági korszakváltás Közép- és Kelet-Európában. Életesemények kitolódása	előadás, magyarázat, beszélgetés	

6. Ifjúsági életszakasz, individualizáció és elidegenedés . A fiatalok értékorientációi.	előadás, magyarázat, beszélgetés	
7. Ifjúkor kitolódása: iskolai ifjúsági korszak. Az iskola és társadalmi reprodukció	előadás, magyarázat, beszélgetés	
8-9. Ifjúság, kultúra és szabadidő. A szubkultúra fogalma, elméleti megközelítések	előadás, magyarázat, beszélgetés	Két előadás témája
10. A poszt-klubkultúra időszak kutatása	előadás, magyarázat, beszélgetés	
11. Ifjúság és deviancia. Ifjúság és erőszak, drogfogyasztás, alkoholfogyasztás	előadás, magyarázat, beszélgetés	
12. Szocializáció és állampolgári kultúra, Etnikai, politikai előítéletek	előadás, magyarázat, beszélgetés	
13. Ifjúság és identitás. A fiatalok nemzeti identitásának kialakulása.	előadás, magyarázat, beszélgetés	
14. Ismétlés, vizsga előkészítés, ismerkedés a vizsgaeszközökkel	előadás, magyarázat, beszélgetés	

Szakirodalom:

1. Beck, U.: Túl a renden és osztályon? In Angelusz R. szerk: Társadalmi rétegződés komponensei. 2008.
2. Bourdieu: Az iskolai kiváltság és a francia oktatási rendszer értékei. In uő.
3. Csepeli: Szociálpszichológia , (Értékek) 233-243
4. Gábor Kálmán – Veres Valér: Ifjúságszociológiai alapfogalmak. BBTE, Elektronikus jegyzet, 2006
5. Gábor Kálmán - Veres Valér: Perifériából a centrumba, Belvedere, Szeged-Kolozsvár, 2005
6. GONDI-BOKÁNYI Zita – GYORGYOVICH Miklós – PILLÓK Péter 2021 Magyarországi fiatalok társadalmi mobilitása és rétegződése. In: SZÉKELY Levente (szerk.): *Magyar fiatalok a koronavírus-járvány idején. Tanulmánykötet a magyar ifjúság kutatás 2020 eredményeiről.* Enigma 2001 Kiadó, Budapest,
7. Kacsuk Zoltán A szubkultúrák, poszt-szubkultúrák és neo-törzsek. Replika 53/(2005. December,; 91–110.
8. Mannheim, Karl: A nemzedéki probléma, In: Ifjúságszociológia
9. Margaret Mead(1978):Kultúra és elkötelezettség. A generációk közötti új viszonyok a hetvenes években.
10. MCCRINDLE, Márk 2021 *Generation Alpha.* Hachette UK.
11. SZABÓ Júlia – HIREN-LÁSZLÓ Kornélia 2018 Régi és új kultúra. In: SZÉKELY Levente (szerk.): *Magyar fiatalok a Kárpát-medencében. Magyar Ifjúság Kutatás 2016.* Enigma Kiadó, Budapest, 317–351.
12. SZÉKELY Levente (szerk.)2018 *Magyar fiatalok a Kárpát-medencében. Magyar Ifjúság Kutatás 2016.* Enigma Kiadó, Budapest.
13. Veres Valér (szerk.) Erdélyi magyar ifjúság. Szociológiai jellegzetességek és változások 2001 és 2016 között. Egyetemi kiadó, Kolozsvár, 2020
14. Veres Valér 2011 A fiatalok munkaerőpiaci helyzete, a társadalmi közérzet és a problémaérzékelés rétegspecifikus eltérései. In: KISS Tamás – BARNÁ Gergő (szerk.): *Erdélyi magyar fiatalok. Összehasonlító elemzés.* ISPMN–Kriterion, Kolozsvár, 55–84.
15. Veres Valér: A kárpát medencei magyar fiatalok életeseeményei, társadalmi-gazdasági helyzete és közérzete. In Erdélyi Társadalom 2/2004.
16. VERES Valér – PAPP Z. Attila 2016 A szakképzés és az iskolai kompetenciák társadalmi háttere és motivációi, nemzetiség szerint, a kolozsvári tudományegyetem diákjai körében. ET. 17. (2) 35-64.
17. Zinnecker, Jürgen (1993) A fiatalok a társadalmi osztályok terében (Új gondolatok egy régi témához). In: *Civilizációs korszakváltás és ifjúság,* Szerkesztette: Gábor Kálmán, Szeged, Szociológiai Műhely, 5-29. o.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A bemutatott oktatási célok, tartalom, feldolgozási módszerek változatai összhangban vannak a tantárgy feldolgozásának más - hazai és külföldi - egyetemeken való megjelenésével. A tanrend kialakítása során figyelembe vettük olyan tantárgyak tantervei mint az interkulturális oktatás, polgári nevelés vagy a ifjúsági problémák.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás és szeminárium	<ul style="list-style-type: none"> Tartalmi tudás: Meghatározó fogalmak és elméletek ismerete. <p>A fogalmak adekvát használati készsége</p> <ul style="list-style-type: none"> Szemináriumi dolgozat elkészítése (4-5 releváns, új szakirodalom, és empirikus alkalmazás) 	<p>Szóbeli értékelés</p> <p>Rövid kifejtő kérdések</p> <p>Átfogóbb kifejtő elemzés</p> <p><i>Alternatív verzió:</i> Szemináriumi dolgozat elkészítése</p>	<p>100%</p> <p>100%</p>

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- A hallgatók az előadások és szemináriumok min. 50%-án részt kell vegyenek a vizsára álláshoz.
- A vizsga teljesítéséhez a hallgatónak legalább 5 pontot kell szereznie a maximális 10 pontból.
- A másolás vagy különböző forrásokból való szabálytalan kompilálás maga után vonja a vizsgáról való kizárást illetve a házi feladatok-referátumok semmisnek nyilvánítását.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

Kitöltés dátuma

2025.04.28.

Előadás felelőse

dr. Veres Valér

Szeminárium felelőse

dr. Veres Valér

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2025.05.20.

Intézetigazgató

dr. László Éva

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.